

Stratejik Planlama Fark?ndal??? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Stratejik Planlama Fark?ndal??? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31175>

Özet

Stratejik Planlama Farkındalık Ölçeği (SPFÖ), kurum içi çalışanların stratejik planlama süreçlerine yönelik algılarını, bilgi düzeylerini ve sürece katılım farkındalıklarını ölçmek amacıyla geliştirilmiş özgün bir psikometrik araçtır. Ölçek, özellikle yerel yönetimler (belediyeler) bağlamında, çalışanların stratejik hedeflere ne ölçüde hakim olduğunu ve bu planların iyletine dair ne kadar bilgi sahibi olduğunu belirlemeyi hedefler. Geliştirme çalışması, 2012 yılında Hilal Yakut ve Hakan Korkmaz tarafından yapılmış olup, ölçeğin yapısal geçerliliği ve iç tutarlılığı detaylı olarak incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Stratejik Planlama Farkındalık, Stratejik Yönetim, Kurumsal Farkındalık, Belediye Çalışanları, Likert Ölçeği, Psikometri, Ölçek Geliştirme, Örgütsel Gelişim

Yazarlar

Hilal Yakut, Hakan Korkmaz

Amaç

Stratejik Planlama Farkındalık Ölçeği'nin temel amacı, örgütler, özellikle de belediyeler bünyesinde çalışan personelin stratejik planlama faaliyetlerine yönelik sahip oldukları farkındalık düzeyini sistematik olarak ölçmektir. Bu farkındalık, hem planların anlamını ve önemini kavramayı hem de uygulama süreçlerine dair bilgi sahibi olmayı içerir.

Ölçek, yöneticilere ve araştırmacılara, stratejik planlama çabalarının organizasyonel düzeyde ne kadar benimsendiğini ve içselleştirildiğini belirleme imkanı sunar. Elde edilen veriler, eğitim ihtiyaçlarının saptanmasında ve planlama süreçlerinin etkinliğini artırmaya yönelik iyileştirme stratejilerinin geliştirilmesinde kritik rol oynar.

Yapı

Stratejik Planlama Farkındalık Ölçeği, çalışanların stratejik planlamaya dair çok boyutlu yaklaşımlarını değerlendirilen 31 maddeden ve üç ana alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlar, çalışanların konuya ilişkin **bilişsel** ve **duygusal** yaklaşımlarını kapsar.

Ölçeğin ölçtüğü üç temel yapıları şunlardır:

Algı (11 Madde): Bu alt boyut, belediye çalışanlarının stratejik planlama çalışmalarının kurumsal ve kişisel düzeyde ne anlama geldiğini, önemini ve değerini nasıl algıladıklarını tespit

etmeyi amaçlar.

Süreç (13 Madde): Bu boyut, çal??anlar?n stratejik planlaman?n i?leyi?i, uygulama a?amalar?, izleme ve de?erlendirme süreçleri hakk?ndaki bilgilerini test eder. Çal??anlar?n, kendi kurumlar?ndaki stratejik planlama süreçlerinin ak??? hakk?ndaki fark?ndal??? sorgulan?r.

Bilgi (7 Madde): Bu alt boyut, çal??anlar?n kendi belediyeleri içerisindeki spesifik stratejik planlama çal??malar?, hedefleri ve ç?kt?lar? hakk?nda ne kadar **güncel ve detayl? bilgi** sahibi olduklar?n? ortaya ç?karmay? hedefler.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini tespit etmek amacıyla AMOS 16.0 istatistik program? kullan?larak Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulanm??t?r. DFA, geli?tirilen teorik modelin (üç alt boyutlu yap?n?n) gözlenen verilerle ne ölçüde uyumlu oldu?unu test etmek için kullan?lan güçlü bir yöntemdir.

Analiz sürecinde, ölçülen yap?n?n en uygun modelini belirlemek üzere çe?itli alternatif modeller test edilmi?tir. Bu modeller arasında **ili?kisiz modeller**, birincil seviye, ikincil seviye ve tek faktörlü modeller yer almaktadır. Bu kapsaml? kar??la?t?rma analizler, Stratejik Planlama Fark?ndal??? Ölçe?i'nin kuramsal yap?s?na en uygun olan modelin seçilmesine olanak tan?m??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarlıl???n? de?erlendirmek amacıyla yap?lan ön çal??ma 60 ki?ilik bir örneklem üzerinde gerçekleştirilmi?tir. Bu ön çal??mada, ölçe?in genel iç tutarlıl?k katsay?s? olan Cronbach Alfa de?eri **.92** olarak hesaplanm??t?r. Bu de?er, ölçe?in maddelerinin yüksek düzeyde homojen oldu?unu ve güvenilir bir ölçüm sa?lad???n? göstermektedir.

Faktör analizi için örneklem uygunlu?unu de?erlendirmek üzere **Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)** ve Barlett Testi sonuçlar? incelenmi?tir. KMO örneklem uygunluk katsay?s? **.702** olarak bulunmu?tur; bu de?er, örneklemin faktör analizi için kabul edilebilir düzeyde uygun oldu?unu i?aret eder. Ayrıca Barlett testi anlaml? ç?km??t?r ($p < .05$), bu da maddeler arasındaki korelasyon matrisinin faktör ç?karma için yeterli oldu?unu kan?tlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçek, toplamda 31 sorudan olmaktadır. Yap?lan faktör analizi sonuçlar?na göre, ölçe?in yap?s?sal olarak beklenen üç alt boyutu içermesine rağmen, istatistiksel analizde **8 faktörlü** bir yap? ortaya ç?km??t?r. Bu 8 faktörlü yap?, ölçekteki toplam varyans?n **% 77.163'ünü** açıklamaktadır. Yüksek aç?klanan varyans oran?, ölçe?in stratejik planlama fark?ndal??? yap?s?n?n ba?arılı bir şekilde temsil etti?ini göstermektedir.

Bu çok faktörlü yapı, stratejik planlama farkındalığına tek bir genel boyuttan ziyade, algı, süreç bilgisi ve spesifik bilgi gibi farklı yönleri içeren karmaşık bir yapı olduğunu desteklemektedir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Özgün Ölçek Geliştirme Çalışması)

Format: Yazılı Anket/Ölçek

Dil Mevcut: Türkçe

Popülasyon Grubu: Örgüt Çalışanları (Özellikle Yerel Yönetim/Belediye Personeli)

Yaş Grubu: Yetişkin Çalışan Popülasyonu

Popülasyon Detayları: Ölçek geliştirme çalışması için ön örnekleme 60 kişiden oluşmuştur. Ölçek, belediye çalışanlarının stratejik planlama süreçlerine dair farkındalığına hedef almıştır.

Test Metodolojisi: 5'li Likert tipi derecelendirme kullanılmıştır (1= hiçbir zaman - 5= her zaman). Katılımcılardan maddelere ne sıklıkta katıldıkları belirtilmeleri istenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Stratejik Planlama, Kurumsal Gelişim, Örgütsel Psikoloji, Farkındalık Ölçümü, Cronbach Alfa, KMO Testi, Faktör Analizi, Belediyeler

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yazın Adresi: Sorumlu Yazar: Hilal Yakut.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2012 yılında yayınlanmıştır. Kullanım izinleri ve ücret bilgileri için sorumlu yazar Hilal Yakut ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanımı, kaynak gösterilerek gerçekleştirilmelidir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [stratejik-planlama-farkindaligi-icin-bir-olcek-gelistirme-calismasi-guvenirligi-ve-gecerligi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Yakut, H. ve Korkmaz, H. (2012). Stratejik planlama farkındalık için bir ölçek geliştirme çalışması: Güvenirli ve geçerli. Çanakkale Üniuersitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 9(2), 159-170.

Stratejik Planlama Farkındalık Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

31 madde ve 3 alt boyut

Algı(11) Belediye çalışanlarına stratejik planlama çalışmaları ne anlam ifade ettiği tespit edilmek istenmiştir.

Süreç(13) Belediye çalışanlarının stratejik planlamanın işleyişi ve uygulama süreci konusundaki bilgileri test edilerek, çalışanların kendi belediyelerindeki stratejik planlama süreçleri sorgulanmıştır.

Bilgi(7) Çalışanların kendi belediyeleri içerisindeki stratejik planlama çalışmaları hakkında ne kadar bilgi sahibi olduklarının ortaya çıkarılmasıdır.